

Vas korróziósebességének meghatározása

1937-ben Brüsszelben egy korróziós kiállításon a következő felirat volt látható:

„Mialatt Ön ezt elolvassa, 760 kg vas elkorrodálódott!”

A fémek korrózióján a környező közeg hatására bekövetkező rongálódását értjük, mely folyamat a szerkezeti tulajdonságok minőségromlását eredményezi.

A korróziónak gazdasági, egészségügyi, biztonságtechnikai, környezetvédelmi következményei jelentkezhetnek, ezért különösen fontosak azon vizsgálatoknak az elvégzése, melyek a korróziós károk megállapítására irányulnak.

A legújabb felmérési módszerek nyomán kimutatták, hogy a világon termelt összes fém 30-40%-a esik a korrózió áldozatául évente.

Egy környezetvédelmi cég felmérést végez korróziós károk vizsgálatára. Az Ön feladata, hogy a korróziós folyamat modellezésével információt adjon a korrózió sebességére.

A mérési feladat során a korrózió sebességét a vaslemez korróziós közegben való beoldódásából állapítja meg.

1. A vaslemez (tesztanyag) előkezelése

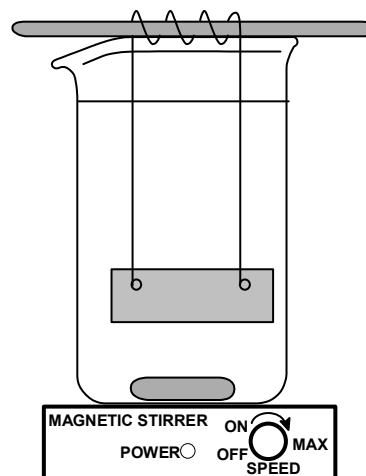
Merítse a vaslemez $w = 5\%$ -os sósavoldatba 2 percig, majd öblítse le ioncserélt vízzel!

Előkészítés

- Mérje meg a tesztanyag felületét!
- Mérjen ki 250 cm^3 korróziós közeget 250 cm^3 -es főzőpohárba!

A korróziós próba

- Merítse a vaslemez a korróziós közegbe! Állítsa be a lemez magasságát úgy, hogy kellő távolságra legyen a keverőpálcától, de a folyadékból se lógjon ki. Indítsa el a mágneses keverőt, úgy hogy a keverési sebesség ne okozzon turbulenciát, tölcserképződést!
- A keverés megkezdésétől számítva 10, 20 és 30 perc elteltével vegyen 10 cm^3 mintát a korróziós közegből!

2. Vastartalom meghatározása a korróziós közegben

10 – 20 – 30 perc elteltével vizsgáljuk a Fe^{2+} és a Fe^{3+} ionok dúsulását a korróziós közegben. A mérés során rodanid komplexet hozunk létre vas(III)-ionokkal, ezért oxidálószerrel minden beoldott vasiont +3 oxidációs számúra oxidálunk.

Oldatok

Standard vas(II)-oldat

Pontosan mérjük be $1,4040\text{ g}$ vas(II)-ammónium-szulfátot (Mohr-só) és oldjuk föl 250 cm^3 1 mol/dm^3 -es sósav oldatban. Egészítsük ki az oldatot 1 dm^3 -re. $1,00\text{ cm}^3$ standard oldat $0,2\text{ mg}$ vas(II)-t mér. **Ez az oldat készen van!** A munkaoldat ezen oldat tízszeres hígításával készül. (Java-solt mennyiség 10 cm^3 törzsoldat hígítása 100 cm^3 -re).

Reagens oldatok

- $w = 20\%$ KSCN reagens
- $w = 5\%$ H_2O_2 oxidáló reagens cseppentős üvegben

Mintavétel

A fent említett időközök (10 – 20 – 30 perc) elteltével pipettázzon ki $10 - 10 - 10\text{ cm}^3$ -eket a korróziós közegből az 50 cm^3 -es mérőlombikokba!

Minták és az oldatsorozat méréshez való előkészítése

Mérjen az előkészített 50 cm^3 -es mérőlombikokba $0 - 2 - 4 - 6 - 8 - 10\text{ cm}^3$ munkaoldatot és adjon hozzá $15 - 20\text{ cm}^3$ ioncserélt vizet.

Körülbelül azonos időben a mintákat tartalmazó lombikokba és az oldatsorozat minden tagjához adjon 2 csepp 5% -os H_2O_2 -oldatot, valamint 1 cm^3 20% KSCN reagenst. Ezután töltsé jelig a lombikokat.

Állítsa be a fotométert 540 nm hullámhosszra. Vakoldatra nullázza a spektrofotométert, majd mérje meg az oldatok fényelnyelését spektrofotometriás módszerrel (a reagens hozzáadását követően 60 percen belül).

Készülékek

- VIS spektrofotométer 1 cm -es műanyag küvettával
- Mágneses keverő

JEGYZŐKÖNYV

Vaslemez méretei:	
Vaslemez felülete m ² -ben: (A vaslemez vastagsága elhanyagolható.)	
Munkaoldat koncentrációja:	
Mérés hullámhossza:	
Korróziós közeg térfogata:	
Mintavétel térfogata:	
Mérőlombik térfogata:	

Munkaoldat [cm ³]	c _{Fe³⁺} [mg/dm ³]	Abszorbancia

A fenti táblázat segítségével készítse kalibrációs görbét számítógéppel Excel táblázatkezelő program segítségével. Használja az előkészített fájlt! Határozza meg minták vastartalmát!

Idő [perc]	A	c _{Fe³⁺} [mg/dm ³]	c _{Fe³⁺} [mg/250 cm ³]	Tömegcsökkenés [g]	R _{corr} [$\frac{\text{g}}{\text{m}^2 \text{ óra}}$]
10					
20					
30					

A korróziósebességet – egyenletes és állandó korróziót feltételezve – az alábbi képlet segítségével kell meghatározni:

$$R_{\text{corr}} = \frac{\Delta m}{S \cdot \Delta t} \frac{\text{g}}{\text{m}^2 \text{ óra}}$$

Ahol

Δm a vizsgált fém tömegcsökkenése grammokban (a Δm -et a korróziós közeg Fe³⁺ tartalom növekedéséből határozzuk meg)

S a vizsgált fém felülete m²-ben

t az idő órában

A méréshez használt vegyszerek és R és S kódjai

Név	R kódok	S kódok
Vas-ammónium(II) szulfát hexahidrát, $\text{Fe}(\text{NH}_4)_2(\text{SO}_4)_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$		
Hidrogén peroxid, H_2O_2		
Sósav, HCl		
Kálium-rodanid, KSCN		